

Kurzus előadója: Tamás Ábel
Kurzus megnevezése: Poétika és retorika
Kurzus megnevezése angolul: Poetics and rhetoric
Kurzus kódja: BBN-IRO-220
Kurzus helye és ideje: Hétfő 12:00–13:30, A/424
Oktató elérhetősége: email: tamas.abel@btk.elte.hu honlap: https://mikti.elte.hu/tamasabel fogadóóra: Kedd 14:00–15:30, A/419

A kurzusvezetés nyelve(i): magyar
A hozzászólás, vizsga nyelve(i): magyar, ill. megbeszélés tárgya
Írásbeli dolgozat nyelvei: magyar, ill. megbeszélés tárgya
Követelmények: Aktív órai részvétel, a félév során egy referátum tartása, a félév végén ZH.

Kurzus leírása, célja:

A kurzus egyik célja, hogy szisztematikus bevezetést nyújtson a trópusok és figurák (szóképek és alakzatok) működésmódjába, különös tekintettel ennek antik forrásaira és az antik forrásokhoz visszanyúló 20. századi elméleteire. A kurzus másik célja, hogy begyakoroltassa a „retorikai olvasás” technikáját, mégpedig kortárs magyar költők műveinek olvasásán, elemzésén keresztül. Az elsődleges hangsúly az *emlékezet* retorikájának kérdésére esik, elsősorban azért, mert a mnémotechnika és a kulturális emlékezet kérdései a kortárs költészetben – és annak szakirodalmában – kiemelt szerepet játszanak, gondoljunk Oravecz Imre, Kovács András Ferenc, Térey János vagy Tóth Krisztina költészetére.

Számonkérés és értékelés módja:

Az értékelés az órai részvétel, a referátum, ill. a ZH figyelembe vételével történik.

Kurzushoz tartozó irodalom:

A kötelező elsődleges és másodlagos irodalmat az első alkalommal rögzítjük.

A kurzushoz tartozó ajánlott irodalom:

Arisztotelész, *Rétorika*, ford. ADAMIK T., Telosz, Bp., 1999.

Cicero összes retorikaelméleti művei, szerk. ADAMIK T., Kalligram, Pozsony, 2012

Cornificius, *A szónoki mesterség*, ford. ADAMIK T., Magyar Könyvklub, Bp., 2001.

Quintilianus, *Szónoklattan*, ford. ADAMIK T. és mások, Kalligram, Pozsony, 2008.

Retorikai lexikon, szerk. ADAMIK T., Kalligram, Bp., 2010.

Roland BARTHES, „A régi retorika. Emlékeztető” = *Az irodalom elméletei* III., Jelenkor, Pécs, 1997, 69–175.

Paul de MAN, *Az olvasás allegóriái*, Magvető, Bp., 2006.

Paul de MAN, *Olvasás és történelem*, Osiris, Bp., 2002.

Figurák, szerk. FÜZI I. – ODORICS F., Gondolat–Pompeji, Bp.–Szeged, 2004.

Paul de Man „retorikája”, szerk. FÜZI I. – ODORICS F., Gondolat–Pompeji, Bp.–Szeged, 2004.

BALAJTHY Ágnes: „»Drezda csak fedőnév, nincs alatta semmi«: Rom-szemantika Térey János *Drezda februárban* című kötetében”, *Topos* 3 (2014), 5–22.

HARMATH Artemisz: „Mnémoszüné és a Tér. Szövegszervező térkonceptiók Térey János költészetében, különös tekintettel az A. B. F. R. A. című versciklusra”, *A Vörös Postakocsi* 2008/Tél, 23–40.

KULCSÁR SZABÓ Ernő, „*Poesis memoriae*. A lírai mnemotechnika és a kulturális emlékezet »újraírása« Kovács András Ferenc verseiben” = Uő: *Az új kritika dilemmái. Az irodalomértés helyzete az ezredvégen*, Balassi, Budapest, 1994, 164–195.

OSZTROLUCZKY Sarolta: „Az emlékezet alakzatai Tóth Krisztina *Porhó* című kötetében”, *Irodalomismeret* 26 (2015/2), 66–75.

PATAKI Viktor: „A retorikai képek emlékezete. Emlékezet, időszembesítés és hangoltság Oravecz Imre *Halászóember* című kötetében” = *Verskultúrák*, szerk. KULCSÁR SZABÓ Ernő et al., Ráció, Budapest, 2017, 203–221.